

Auditórium

Verseny és együttműködés - Hálózatok és az üzleti környezet szerepe a vállalkozások körében

Összefoglaló a BKIK Akadémia 2024.04.30-án tartott műhelybeszélgetéséről.

Baranyi Dániel

10.14267/VILPOL2024.04.12

A BKIK Akadémia az üzleti hálózatok és környezet hazai szereplőiről, működéséről szervezett műhelybeszélgetést. Az online platformon megrendezésre kerülő eseményen több hazai kamara és klaszter képviseltette magát. A beszélgetésből kirajzolódott, hogy az egyes hazai térségekben mennyire különböznek a vállalkozások közötti együttműködést elősegítő intézmények.

Részvevők:

- Baranyi Dániel, tanársegéd, Eszterházy Károly Katolikus Egyetem
- Dr. Kiss András gazdaságfejlesztési és innovációs osztályvezető, HBKIK
- Kovács Ida, Junior ESG tanácsadó, BDO
- Rabb Szabolcs főtitkár, Pécs-Baranyai Kereskedelmi és Iparkamara
- Szabó Berta klasztermenedzser, Dél-Dunántúli Gépipari Klaszter
- Tompa Krisztián titkár, Győr-Moson-Sopron Vármegyei Kereskedelmi és Iparkamara
- Tráserné Oláh Zsuzsanna, kamarai főtitkár, Csongrád Megyei Kamara
- moderátor: Trautmann László, egyetemi docens, IVE alelnök

Az üzleti világban a verseny mellett az együttműködésnek is helye van. Az egyes gazdasági szereplők teljesítményére, versenyképességére döntő hatással van az az ökoszisztéma, melyben működik. A BKIK Akadémia céljai között szerepel, hogy a jó gyakorlatok felkutatásával és bemutatásával hozzájáruljunk a hatékony együttműködési formák létrejöttéhez és elterjedéséhez.

Az üzleti ökoszisztémának számos szereplője van: az egy területen működő beszállítói láncok, versenytárs vállalatok mellett az egyetemek, kutatóintézetek, önkormányzatok és szervezett együttműködést támogató intézmények, kamarák, klaszterek, üzleti klubok. Moore definíciója szerint: az üzleti ökoszisztéma nem más, mint „[...] egy gazdasági közösség, amelyet egymással kölcsönhatásban álló szervezetek és egyének – az üzleti világ szervezetei – támogatnak. A gazdasági közösség értékes árukat és szolgáltatásokat állít elő a vásárlók számára, akik maguk is tagjai az ökoszisztémának. A tagszervezetek között vannak beszállítók, vezető gyártók, versenytársak és egyéb érdekelt felek is.” (Moore 1993, p. 76.)

A beszélgetés során számos hazánkban elterjedt együttműködési formát érintettünk. Már a beszélgetés elején kitűnt, hogy az egyes régiókban más fajta intézményi formákat helyeznek fókuszba, bár vannak olyan modellek is, amelyek több régióban egyformán sikeresek. A régiók sajátosságai mellett a vállalkozások méretét találták a leginkább befolyásoló tényezőnek az ökoszisztéma intézményesülésével kapcsolatban. A különböző méretű vállalkozások önmaguk is egy-egy kisebb ökoszisztémát alkotnak. A kisebb vállalkozások számára elsősorban a képzések a tudás transzfer lehetőséget, a nagyvállalkozások elsősorban a networking lehetőségeket keresik az ökoszisztéma intézményein belül.

A klaszter, mint együttműködési forma ágazatspecifikusan jött létre. A tapasztalatok szerint a klaszterek sikerességének fő kritériumai többek között a klaszterben részt vevő szereplők alapos megválogatása és a professzionális klasztermenedzsment (főállású klasztermenedzsment). Szabó Berta és Rabb Szabolcs részletesen bemutatták a baranyai sikeres klaszteresedési folyamatot.

„A klaszter termék vagy értéklánc alapon szerveződött, területileg koncentrált vállalkozások önkéntes kooperációs hálózata, amely a minél eredményesebb piaci jelenlét érdekében kihasználja az együttműködési lehetőségeket a vállalkozások, az intézmények, a fejlesztési szolgáltatók között. A klaszter állhat olyan – non-profit és költségvetési intézményekkel is kooperáló – cégekből, amelyek ugyanannak a nagyvállalatnak szállítanak be, alapulhat egy közösen alkalmazott technológián vagy tudásbázison, esetleg a klaszterben szereplő cégek által egységesen felhasznált nyersanyagban. A klaszter vállalatait informális kapcsolatok kötik össze. A klasztert alkotó KKV-k együtt nagyfogyasztóként, tömegtermelőként tudnak megjelenni, piaci érdekérvényesítésük hatékonyabb.” (Rabb, 2009)

Másik nagyon sikeres formaként az üzleti klubok kerültek elő. Ezen belül is a PLATO körök, melyek flamand mintára honosodtak meg hazánkban és kifejezetten a vállalkozói tudás átadására, fejlesztésére alkalmasak. A résztvevői kör ezekben a körökben nem ágazatspecifikusan alakul ki. A tagok jellemzően növekedési potenciállal és agilitással rendelkező kis- és közepes vállalkozások. A PLATO körök programját a részt vevő vállalkozások igényei alakítják ki. A klub munkájában részt vevő vállalkozások fejlődését ún. „keresztapa” vállalkozás segíti, vagyis egy olyan nagyvállalat, aki vállalja a kör szakmai támogatását.

„A Plato program a kis- és középvállalkozások tulajdonosainak és elsőszámú vezetőinek olyan jellegű támogatása, amely a gazdasági élet napjainkban fellépő kihívásaira fordítja a figyelmet, biztosítja a csoportos tanulást, a tapasztalatcserét, a hálózati működést és az üzleti fejlődés eredményességét

Tapasztalatcsere és tudástranszfer: A csoport tagjai különböző iparágakban tevékenykedő vállalkozók lehetnek, akik sokféle tapasztalattal rendelkeznek. Az együttműködés során ezeket a tapasztalatokat és tudást megoszthatják egymással, ami gazdagítja az egyes vállalkozások tudásbázisát és segíti a problémamegoldást...” (<https://gymsmkik.hu/>)

Továbbiak a PLATO klubokról:

<https://hbkik.hu/?s=plato>

<https://gymsmkik.hu/plato-program-1>

Üzleti klubok másik sikeres formája a nagyvállalati klubok, melyek jellemzően az éves nettó 10 milliárd forint árbevétel feletti vállalkozások vezetői számára jelentenek közösséget.

„A BKIK Nagyvállalati Klub lehetővé teszi az aktuális gazdasági témák hatékony megvitatását.

A Budapesti Kereskedelmi és Iparkamara olyan üzleti platformot hozott létre BKIK Nagyvállalati Klub néven, amely lehetőséget teremt a budapesti nagyvállalatok vezetőinek, hogy közvetlenül beszélgessenek a gazdaság, az üzleti élet aktuális kérdéseiről, valamint kérdéseiket, felvetéseiket interaktív párbeszéd formájában, közvetlenül is megbeszélhessék a kormány képviselőivel. 2023. június 13-án, Nagyvállalati Klub első eseményén közel negyven vállalatvezető találkozott Varga Mihály pénzügyminiszterrel.” (<https://bkik.hu/hirek/sajtokozlomenyek/a-kormany-kepviseloi-es-a-budapesti-nagyvallalatok-kozott-kozvetlen-parbeszedre-lehetoseget-biztosito-platform-indult>)

A beszélgetésen felmerült, hogy GYMSMKIK gyakorlata, mely szerint a KKV-ék tudatos pártázásával a gyors növekedésű, de még a meghatározott árbevételt el nem érő vállalkozásokat is előzetesen meginvitálják a Nagyvállalati Klubba ezzel tovább növelve és gyorsítva a feltörekvő vállalkozás növekedési lehetőségeit.

Nagyvállalati klubok tevékenységéről:

<https://bkik.hu/hirek/sajtokozlomenyek/a-kormany-kepviseloi-es-a-budapesti-nagyvallalatok-kozott-kozvetlen-parbeszedre-lehetoseget-biztosito-platform-indult>

<https://gymsmkik.hu/nagyvallalati-klub-kapocs-a-vallalkozasok-es-a-donteshozok-kozott>

A helyi gazdaságfejlesztés kapcsán az egyetemekkel és szakképzéssel való együttműködés is kiemelt jelentőségű. A versenyképes ökoszisztéma szempontjából a munkaerőpiaci igényeket lefedő szakember kínálatra van szükség. Ez a tényező egyre fontosabb a vállalkozások számára. Duális képzési programok mellett a fővárosban a BKIK Akadémia is az egyetemek, kamarák, vállalkozások számára jött létre közös platformként.

Helyi gazdaságfejlesztési példaként a Debrecen önkormányzata által életre hívott KKV Park program került megemlítésre. A KKV-ék számára indított ipari park programban a KKV szektor szereplői pályázhatnak ingatlanokra a Déli Gazdasági Övezetben. (<https://hbkik.hu/kkv-park-ot-alakitanak-ki-es-elindul-a-kkv-program-debrecenben/>)

A szabályozói környezet behatárolja az ökoszisztéma szereplőinek mozgásterét. A jó szabályozási gyakorlatok kialakítása a szereplők közös érdeke. A szabályozói környezet alakításában éppen ezért az üzleti élet szereplőinek is érdemes aktív szerepet vállalniuk. A BKIK által működtetett Deregulációs Bizottság feladata a vállalkozások működésére ható jogi, szabályozási környezet vizsgálata, valamint jogszabály módosító javaslatok kidolgozása, véleményezése. A területi kamarák deregulációra vonatkozó javaslatai az MKIK-án keresztül a Deregulációs Kerekasztal ülésein is megjelenhetnek, melyben a szakminisztériumok és hatóságok is képviseltetik magukat.

A beszélgetésen tovább megvitatásra kerültek a területi kamaráknál elérhető szolgáltatások széles köre (többek között: szakképzés, felnőttképzés, tanácsadás, Széchenyi Kártya, mediáció, Békéltető Testület, védjegyek). A szolgáltatások egy része országosan egységes, de számos eltérést is találtunk az igen sokrétű szolgáltatási palettán.

A műhelybeszélgetés rávilágított, milyen sokszínű a hazai üzleti ökoszisztéma intézményes működése. Az egyes területi kamarák által nyújtott támogató szolgáltatások és kezdeményezések között számos közös pont van, ugyanakkor néhány jelentősebb eltérés is megfigyelhető, ezért érdemes lehet egymástól is tanulnunk.

Irodalomjegyzék

Moore, J. F. (1993): Predators and Prey: A New Ecology of Competition. Harvard Business Review 71(3).